

„pa je zopet kmalu zaspala“. Sedaj pa svet poslušaj! Vkljub temu, da ima že jasn dokaz, da tam niso tla za podružnico, vendar osrednji odbor „pričakuje, da bo imela podružnica trajen obstoj!“ Seja osr. odbora dne 6. junija 1906. Razumi to, kdor moreš! G. Lenko tu v spominsko knjigo bi še zapisali besede poročevalca za to podružnico. „Pripoznati se tudi mora, da je oddaljenost 16 do 20 km od sedeža okrajne podružnice v Weitenu ovira za pristop v okr. podružnico.“ Ko bi bil torej g. Lenko v svojem poročilu o dobrinski podružnici navedel resnično oddaljenost Dobrne od Celja, moral bi trditi jednako in podružnico priporočati! G. Lenko, to da misli!

Če se torej stvar trezno premisli, se osrednji odbor ne bo nikdar opral očitanja, ki mu ga brez strahu vržemo v obraz, da je njegovo ravnanje nedosledno in enostransko. To je vendar vrhunec nedoslednosti, ako kmetijska družba v svojem glasilu vabi na pristop k družbi, na drugi strani pa slovenske podružnice odbija. V šte. 20. „Gospodarskega Glasnika“ 1906 napisal je nek H. R. dolg članek, v katerem povdarja koristi, ki jih do naša „pristop k naši organizaciji“, ter z veliko vneto vabi na pristop k družbi, naj bi ta H. R. rajši napisal članek na osrednji odbor, da bi ta bil nasproti slovenskim podružnicam enako pravičen kakor proti nemškim.

Kakor pa stvari stojé, se torej nove podružnice ne bodo več sprejemale. Kaj naj storimo spodnještajerski Slovenci? O tem prihodnjé!

Politični ogled.

Državni zbor. Občine Draženberg, Velka in Žetinci so vpisale na državni zbor prošnje, da se priključijo slovenskemu volilnemu okraju. Dr. Korošec je zahteval, da se dobesedno natisnejo v protokolu. Dr. Vovšek je stavil na jastičnega ministra vprašanje zaradi postopanja adjunkta Osvatitscha v Brežcah. — V seji dne 19. t. m. sta interpelirala poslanca dr. Vovšek in dr. Korošec pravosodnega ministra zaradi zapostavljanja slovenskega jezika pri sodnih na Spodnjem Štajerskem in Slov. Koroštem.

Deželni zbori bodo baje še sklicani pred božičem h kratkemu zasedanju.

Nov šef generalnega štaba je postal feldmaršallajtnant Franc Konrad pl. Hützenhof, dosedaj poveljnik 8. divizije v Laomestu.

Turčija baje stoji pred revolucijo. Mladoturki trde, da je neolija ljudstva toliko, da je revolucija neizogibna.

Vojska med Rusi in Japonci? Neki bivši ruski častnik, ki je bival delj časa na Japonskem, piše v ruskih listih, da se Japonska pripravlja na vojsko. Pisatelj na podlagi resničnih dejstev z vso gotovostjo trdi, da se Japonci pripravljajo, osvojiti si v kratkem amurske okraje. Dokazuje pa svojo trditve s temi-le dejstvi: Japonske orožarne delajo

noč in dan s podvojenim številom delavcev, japonski ogledniki se nabirajo v velikem številu v Vladivostoku in drugih ruskih mestih v Vzhodni Aziji, doma se pa ljudstvo vedno hujska in navdušuje za vojsko.

Razne novice.

* Priloga današnjemu listu je „Deset zapovedi za oskrbovanje travnikov“.

* Osebnosti. Tajnik okrajnega glavarstva slovenjgraškega g. Janez Kondejka je prestavljen v Maribor. Na njegovo mesto je prišel gosp. Štefan Blažič iz Mozirja. — Nadpaznik finančne straže Jakob Kirndl je prestavljen iz Maribora v Slov. Bistrico in Blaž Venko iz Slov. Bistrice v Maribor. — Volja zemljiške knjige v Slov. Gradcu gospod Martin Zemljak je stopil v pokoj. — Prestavljeni so: Davčni praktikant Ant. Lašnik iz Celja v Ljutomer, geometer Emil pl. Nickerl iz Ptuj v Gradec. — Po vojaški službi sta nastavljeni davčast pristava Rudolf Ramšak v Celju in Ludvik Klinec v Radgoni.

* Promocija. V petek, dne 23. t. m. promovira na dunajskem vsenčistični doktorjem modroslovja g. Adolf Pečovnik, naš rojak od Sv. Lenarta v Slov. goricah.

* Šole. Za nadučitelja v Špitališču je imenovan tamošnji šolski vodja Ivan Časl. — V začasni pokoj je stopila učiteljica gospa Avgusta Špende v Ščavnici. — Izpit za meščansko šolo so naredili v Ljubljani: gđe. Ljudmila Schreiner v Slov. Bistrici, sestra Norberta May v Mariboru. Izpite za ljudsko šolo so prestale gospodične Marija Kladnik v Kostivnici, Berta Meglič v Braslovcah, Frančiška Puc v St. Juriju ob Taboru, Adelajda Vantur v Vel. Muti, Ema Cenkovič, v St. Juriju ob Ščavnici in sestra Dolora Trener v Mariboru.

* Prošnje za podporo pri vzornih hlevih se pošlje skozi občinski urad ali skozi podružnico kmetijske družbe na deželni odbor, ob enem se obvesti gosp. potovanja učitelj M. Jelovšek v Gradcu (Auenstrasse), ker je on strokovnjak v tej stvari. Zadnji rok za prošnje je 1. dec. t. l.

* Zgodovinsko društvo za Slov. Štajer ima v nedeljo dne 25. novembra t. l. ob 3 uri popoldne v mali dvorani mariborskega „Narodnega doma“ svoj javni občni zbor z naslednjim vprašanjem: 1. Nagovor predsednikov. 2. Zgodovinsko predavanje: Slovenstvo v Mariboru, predava dr. K. Vrstovšek. 3. Društveno poročilo. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajni nasveti in predlogi. Vstop je prost. K obilni udeležbi vabi odbor.

* Zoper kmečko zvezo se boja jezijo razni liberalni gospodje, kakor se nam poroča. Tako torej! Či si trgovci, obrtniki, delavci, učitelji, advokati napravijo kje svoje društvo v obrambo svojih stanovskih koristi, je vse dobro, če se pa kmet zave in hoče postaviti na svoje noge, so vsi zlodje po koncu. Samo kmet bi moral biti tista uboga para, ki jo sme vsak odirati, pa se ne sme nikjer oglašati! Ravno zdaj organizirani mesarji delajo na

vse kripke, da na škodo kmetov izsilijo uvažanje mesa iz tujih dežel, v sled česar bo padla cena živini. Ta vidite, kmetje, koliko pomaga skupna organizacija, kjer je eden za vse in vsi za enega. Dobro bo, zaprejo naznaniti imena tistih, ki bodo zoper kmečko zvezo, naj ljudstvo zve, kdo je njegov sovražnik.

* Kaj naj beremo. „Lepš'ga ptiča ni na svetu“, — ko je strnišč'na žaba, — nima perja, nima repa, — nima kljuna, nima zob: — pa vendar lepo poje.“ Te vzvišene besede neznanega pesnika mi pridejo v spomin, kadar berem svojega ljubega „Štajerca“. Zares, lepo poje naš „Štajerc“, dasiravno je žaba; toda če on ni ptič, je pa zato ptič tisti, ki ga je učil peti, to je Slavič (ali kakor se v pruskem narečju pravi „Slawitsch“). Posebno v srce me gane, kadar beram, kaj piše o veri. „Štajerca“ je vera sveta, vzvišena stvar, cerkev pa svet kraj, ki ni, da bi človek šel notri, kadar bi se mu zazdelo. Zato tudi pravi „Štajerčijane“: ne hodi v cerkev, razun k večjemu o veliki moči in o božiču, trikrat ali štirikrat v letu. Dasiravno je tedaj vera tako važna reč, pa jo vendar naši duhovniki, ali kakor „Štajerc“ v navdušenju za sveto stvar pravi: farji, zlorablajo. Trdijo, da so oni poklicani vero oznanjevati, in hočejo celo vedeti, kaj spada k veri, kaj pa ne. Ali niso škof poklicali Zavadiča, Linhart, Slawitscha, Orniga, da oznanjujejo vero, ne pa ljudij kakor Čafa, Korošca, Močnika, Rabuza in druge. Res, vera peša, pa tega so krivi duhovniki („Štajerc“ št. 20, str. 2), ki niso z ljudmi nikdar zadovoljni, ampak zahtevajo, da vsako nedeljo gredo k maši, da kažejo tudi pred svetom svojo vero, da volijo katoliško mislečo poslušca in beró katoliške časnike. Ali ni to že preveč? Še tega nam ne privoščijo, da bi smeli zabavljati brez nje; kam pa bomo prišli potem, ko smo bili dozdaj navajeni, da smo si vsaki drugi četrtek privoščili par duhovnikov in še nekaj Slovencev zraven? Kdor torej reči po pameti pretahta, bo spoznal, da ima „Štajerc“ prav, in da so lažniki le tisti, ki mu vedno nasprotujejo. Sicer pa je treba samo površno pogledati eno ali drugo številko, in razseden človek vidi takoj, da je „Štajerc“ vnet za vero in pravo duhovščino, vnet kakor tleča goba. Toliko še vi, strici pri „Gospodarju“, ne pišete o duhovnikih, če tudi se utite, da je vaš list katoliški. Naš žabaptič ima duhovščino v toliki časti, da rabi o nji čisto druge izraze. Še več bi vam lahko napisal, pa mislim, da že iz tega spoznate, da „Štajerc“ ni tako slab, kakor vi ob vsaki priliki pišete, zato pa dobrovoljno in s skesanim srcem sprejmite nauke od „Štajerčevega“ backa.

* Pojasnilo. Brez moje vednosti se je pričela v zadnji številki netočna notica glede podeljene mi ministerjalne podpore v svrhu študij zadrugištva v Nemčiji. V prvi vrsti se imam za podelitev te podpore zabvaliti sl. splošni zvezi kmet. zadrug na Dunaju in velec. g. dr. M. Ploju, drž. poslancu itd., podpirali pa sta mojo prošnjo sl. „Zadruga zveza“ v Ljubljani in sl. c. kr. kmetijska družba v Ljubljani. — Darmstadt, dne 18. listopada 1906. — Vladimir Pašenjak, slušatelj zadrugne strokovne šole.

Leta 1900. je izdal v nemškem jeziku knjigo: Venite, adoremus! (Pridite, molimo!) Der Verein zur beständigen Anbetung des allerheiligsten Altarsakramentes und zur Ausstattung armer Kirchen in der Lavanter Diözese. L. 1901. je ista knjiga, nekoliko predelana in pomnožena, izšla v slovenskem jeziku. V obeh knjigah je natančno popisana zgodovina družbe vednega češčenja sploh in zlasti v Lavantinski škofiji, zbrana so v celoto vsa letna poročila, nagovori, pregled razdeljene cerkvene obleke, odloki škofijskih sinod, navodilo, kako se napravljajo cerkvena obleka itd. V slovenski knjigi sta dodani še dve molitveni uri pred Najsvetejšim in pa razlaga sv. maše. Nemška knjiga obsega 240 strani, slovenska pa 244. Obe sta posvečeni družbinemu pokrovitelju, prevzvišenemu knezoškofu dr. Mihaelu Napotnik. Za ude družbe vednega češčenja je spisal knjižico „Družba vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa“, ki je l. 1904. izšla že v 11. izdaji; obsega sprejemnico, družbena pravila in razne molitve. Enako knjižico je izdal tudi v nemškem jeziku in je leta 1898. izšla v drugi izdaji. Ko se je v jeseni l. 1904. vpeljala v Lavantinski škofiji večna molitev v posameznih župnijah, je Herg napisal primerno knjižico „Večna molitev“, ki je v kratkem času, že l. 1905. izšla v drugi izdaji; obsega navodila za večno molitev, razpored, po katerem se vrši večna molitev v raznih župnijah in pa molitve za to priložnost.

Zadnja leta si je veliko prizadeval, da bi se v njegovem rojstnem kraju pozidala nova župnijska cerkev, ker je stara že zdavna pretesna. Po njegovem prizadevanju se je l. 1898. v Središču usta-

novila posebna družba za zidanje cerkve, katera je bila rajnemu zelo pri sre. O tej zadevi je zapisal v svoj dnevnik dne 23. novembra 1898: „Danes sem služil daritev sv. maše na oltarju sv. Jožefa v čast sv. Jožefa za srečno zidanje nove cerkve sv. Duha v Središču. Priporočil sem to zadevo v priprošnjo sv. Jožefa, sv. Klementa, sv. apostolov Cirila in Metodija, da bi se delo skoraj začelo in srečno izvršilo.“ Na svoje stroške je dal tiskati pravila in posebna vabila za pristop k družbi pa spominke podobice. Ker je c. kr. centralna komisija ugovarjala prezidavi cerkve, je dal na svoje stroške napraviti mnogo načrtov, da bi se cerkev povečala in dobila primerno obliko, pa da bi se ustreglo zahtevam centralne komisije. Močno je želel, da bi vsaj doživel čas, ko bi se položil temeljni kamen novi stavbi, a želja se mu ni izpolnila.

Mislil je pa na novo cerkev, ko je 22. julija 1906 pisal oporočo, ker je središko cerkev imenoval svojim glavnim dedičem z izrecnim dostavkom, da se zapuščina porabi za zidanje nove cerkve. Še l. 1906. je zopet izdal posebno brošurico, v kateri živo priporoča svojim rojakom, naj žrtvujejo po svojih močeh, da se v kratkem postavi dostojna hiša božja. Ker je središka cerkev posvečena sv. Duhu, je rajni zadnja leta posebno priporočal češčenje sv. Duha in izdal v slovenskem in nemškem jeziku „Venec sv. Duha“.

Med tem se je pa približal večer njegovemu življenju in Gospod je svojega delavca poklical po plačilo. Že več let je trpel na katarju v mehurju in zadnja leta je vidno hiral. Spomladi 1906 je čisto oslabil, pa se je vendar zopet opomogel. Od

6. do 10. avgusta je še prisostoval škofijski sinodi, kmalu potem pa je stara bolezen nastopila s tako silo, da ga je položila na bolniško posteljo, iz katere ni več vstal. Strašne bolečine je trpel potrpečljivo in vdan v voljo božjo, spominjajoč se svojega patrona sv. Lavrencija, ki je na živem ognju umrl mučeniške smrti. Na Jernejevo, dne 24. avgusta je bil previden s sv. zakramenti za umirajoče in naslednjo nedeljo, 26. avgusta, na praznik srea Marijinega, je še enkrat sprejel sv. popotnico, kmalu potem pa je začel izgubljati zavest. Ker je bil ne navadno močnih prs in je srce bilo zdravo, je smrtni boj trajal dolgo, dokler ni v torek ob 10. uri izdihnil svoje duše.

Glede pogreba je v svoji oporoči naročil: „Moje truplo naj se pokopje na pokopališču v Lembahu, kjer počivajo moja blaga mati. Takaj želim počivati med svojimi nekdanjimi ovčicami, katerih dušni pastir sem bil 19 let, in mirno čakati veselega od mrtvih vstajenja.“

Spreved dne 30. avgusta je pokazal, kako obče spoštovan je bil Herg. Od hiše žalosti do stolnice je spremil truplo prevzvišeni knezoškof sam. Vdeležili so se pogreba zastopniki raznih oblasti, stolnih kapitolov v Gradcu in v Ljubljani, kakih 60 duhovnikov, velika deputacija središkega trga in velika množica ljudstva. Onstran dravskega mostu se je sprevod razpustil, a mnogi so spremljali pokojnika, deloma na vozovih, deloma peš, prav do groba na lembsko pokopališče. Nagrobni govor je imel v župni cerkvi v Lembahu pred g. kanonik dr. J. Mlakar, ki mu je pred štirimi leti govoril slavnostni govor pri zlati sv. maši. Začel je s svetopisemskim

* **Razpis službe otroške vrtnarice.** Za otroški vrtec „Družba sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani v Hrastiku na Štajerskem se razpisuje služba otroške vrtnarice. Plača znaša letnih 600 kron. Službo bo nastopiti 31. decembra 1906. Nekolekovane pranje naj se vpošljejo najdalje do 15. decembra t. l. z naslovom: „Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“.

Mariborski okraj.

m „Brat Martin“. Oziraje se na naše poročilo o predstavi „Brat Martin“ v Mariboru dne 11. t. m. smo dobili od druge strani oceno omenjene igre, ki se o njej v celoti zelo pohvalno izrazi. Ker želimo, da gledališke predstave v Narodnem domu vedno lepše uspevajo, objavimo to oceno z namenom, da bi zaslužne p. n. igralke in igralce k vztrajnemu in hvalevrednemu delu vzpodbudili. Igralo se je v obče dobro, posebno pohvalo pa zasluži krojač Lipčec s svojo boljšo polovico Uršika. Lipčeta poznamo sploh že od nekdaj kot izvrstnega diletanta, kar nam je v nedeljo zopet pokazal. Uršika je nastopila v tej igri prvokrat na našem odru ter svojo nalogo dobro izvršila. Brat Martin sam se je potrudil in veliko pripomogel k dobremu uspehu igre. Njegov izvirni kuplet vzbujal je veliko smeha in občno zadovoljstvo, kar je pričalo burno ploskanje. Vso hvalo zasluži mlinarica Cika, ki se je s svojim ljubkim obnašanjem in govorom vsem prikupila. Tudi mlinar je storil, kar mu je bilo mogoče. Spela se je potrudila, da je dobro rešila svojo ulogo. Bihka Nežika se je popolnoma prav zavedala svoje naloge. Dobro jo je pogodil tudi strgarski pomočnik Pepe. Sploh se je videlo, da si je vsak diletant prizadeval storiti, kar mu je bilo mogoče. Želimo, da naši diletanti ne bi spali sedaj v zimskem času, kajti videlo se je, da se naše ljudstvo zanima za slovenske predstave, o čemer je svedočila natlačena dvorana.

m Poljudna predavanja v Mariboru bo letos v zimskih mesecih zopet prirejalo bralno društvo „Maribor“ vsako nedeljo v Narodnem domu. Gospodje predavateljice se tem potom vlnjavo vabijo, da pridejo danes (22. t. m.) ob pol 9. zvečer na posvetovanje v Narodni dom.

m Tatvina. Trgovca Reitererja v Kaniži pri Peanici so neznan izmoviči ukradli iz zaloge večjo množino blaga. Tatovom so prišli orožniki baje že na sled.

rekom: „Blagor mirnim, ker bodo otroci božji imenovani“, in kazal, kako je zlasti miroljubnost dičila rajnega prošta.

Miroljubnost, ljubeznivost in mlo srce je bila v resnici značajna poteza v življenju rajnega gospoda Herga. Po pravici je zapisal zadnji čas v svoj dnevnik: „V svojem življenju se nikoli nisem v nemiru in sovraštvo živel, in upam, da mi bo tudi zanaprej Bog dal to milost, da bom vedno ohranil božji mir. Sam večni Bog nas varuj razdora, preprija in nepotrebnih tožb; to je za vse največja nesreča.“

Podlaga duhovnikovemu življenju in apostolskemu delovanju je njegova osebna pobožnost. Tudi v tem se je rajni odlikoval. Častil je posebno goreče Kristusa v presv. Rešnjem Telesu, delil vseh dobrot sv. Duha in njegovo čisto nevesto, devico Marijo.

Kot vesten kristjan in dober duhovnik je pa tudi prav iskreno ljubil svoj narod, ne samo v besedi, ampak v dejanju. Bil je res zvesti učence velikega Slomškega. Zavzet je bil za vsako dobro stvar. Rad je podpiral razna narodna, dobrodelna in znanstvena društva; dijakom, zlasti svojim ožjim rojakom, je bil dober oče, pa tudi do ubožcev je imel usmiljeno srce; še v oporoki je naročil, naj se razdeli po 100 kron ob njegovem pogrebu revežem v Ljubljani, v Mariboru in v Središču.

Zaprla se je gomila nad truplom, v katerem je bilo dobro srce za Boga in domovino, duša pa, upamo, je že sprejela ono plačilo, katero je rajnemu ob njegovi zlati sv. maši koncem prelepe čestitke zaželel prevzvišeni knezoškof sam:

„Ko pa napoči večer Vašega življenja, dal Vam Bog priti z veseljem pred sodni stol večnega sodnika ter prinesiti seboj prav bogatih snopov svojih dobrih del, da prejmete za to nevenljiv venec večne slave.“ Slovenci pa ga ohranimo v častnem spominu.

m Pragerska nemška šola. V ponedeljek 19. t. m. imajo vsi učenci na vseh šolah prosto, da se skupno podajo v cerkev k sv. maši, kjer molijo za nepozabno cesarico Elizabeto. Na pragerški nemški šoli pa je bil 19. novembra dopoldne poduk. Ker je že občinstvo proti poldnevni pritiskalo od ogorčenosti, je izpustil učitelj Budna učence domov, a v cerkev jih ni peljal kakor se spodobi. Vi, Poljanci, ki svoje otroke pošiljate v to mučilnico, kam bo zabredla vaša mladina? Sploh pa še hočemo spregovoriti o tej šoli!

m Nadučiteljska služba je razpisana na štirirazredni deški šoli v Slov. Bistrici do 1. decembra t. l. Lepo stanovanje, obsežen šolski vrt, drugi plačilni razred, obratna šola in marsikatero druge ugodnosti.

m St. Lovrene nad Mariborom. Delavcu Jožefa Walner je bilo ukradenih več hranilničnih kajžic. Ker je tatvino prepoznal opazil, je že tat med tem vzel iz hranilnice 2600 K.

m Sv. Ilj v Slov. gor. Na občinski deski se je pred kratkim opazilo, da je večim razglasom slovenski del tiskovine pripogonjen k deski in ima tako samo nemški del pravice gledati gospoda župana in obč. slugo, kadar ga pribijata. Ali se res časi spreminjajo? — Naš trgovec gosp. Pak ima na prodaj slovenske znake od tverke Uršič & Lipej, ki se prodajajo v korist družbe sv. Cirila in Metoda. Sentiljčani, sezite po njih!

m Sv. Trojica v Slov. goricah. Umrli je 13. novembra od mrtvovca zadet g. Fr. Potočnik, mizar in posestnik. V 24 urah je bil še čil in tudi že mrtev. Pokojni je bil pobožen in častljiv starček. daleč okoli znan kot spreten mizar, zlasti za cerkvene stvari. Mnogo lepih oltarjev, prižnic, spovednic in cerkvenih klopij po Slov. goricah in drugod kaže njegovo mojstrsko delo. Bil je dober družinski oče in miroljuben sosed, zato žalujejo za njim dobri otroci in njegovi prijatelji. Preskrbeli so mu veličasten pogreb. Naj počiva v miru! — Prve dni novembra se je mudil pri Sv. Trojici prvi slovenski evharistinec, veleč. g. novomašnik Alojzij Zotter, trojiški rojak. Meseca oktobra je bil v Bruslju na Belgijskem v mašnika posvečen, tam je tudi daroval prvo sv. mašo. Premiščen v Rim, se je na poti tja oglašil v svojem rojstnem kraju v veliko veselje svojih sorodnikov. Družba evharistincev obstoji še le 60 let; njen namen je vedno čiščenje sv. Rešnjega Telesa. V Avstriji ima ta družba do zdaj en sam samostan, namreč v Bolzanu na južnem Tirolskem. Tu imajo gimnazijske študije, bogoslovne pa v Bruslju. Gosp. Zotter je prvi slovenski evharistinec, morebiti mu sledi še kateri slovenski mladenič.

Ptujski okraj.

p Ptujke novice. Ker pade letos god sv. Katarine na nedeljo, se vrši običajni veliki sejem na Ptuj naslednji ponedeljek, t. j. dne 26. nov. Ptuj bo ta dan spet popolnoma slovenski. Slovenska „očka“ in „mamec“, ne bota vedela kam pogledati, kaj kupiti, tako ljubeznivi bodo ptujski Nemci; seveda samo na Katarinino! — Dne 15. t. m. se je poročila v tukajšnji mestni cerkvi gđ. Kociperjeva, hčerka gospoda gostilničarja v Narodnem domu, z gosp. Iv. Hter, hranilničnim uradnikom v Ljubljani. Da b' srečno bilo! — Pobegli ptujski vinotržec Kaiser je tako hitro in spretno odkuril proti Ameriki, da je srečno došel v New York, predno je tja došlo povelje, ga djati pod ključ. Kaiser si je zadnji čas povsod sposojeval denar, na Ptuj in drugod, pačil mešice, trikrat zastavil eno klet vina itd. ter tako napravil dolga eden in pol milijona kron. Sedaj pa se preko velike luže iz daljne Amerike reži preslepljenim Ptujčanom, katere je strahovito nažgal. Čisto pobiti in malobesedni so ptujski mogočnjaki, ker jim ne more v glavo, da jih je njihov nekdanji tako zvesti bratec tako neusmiljeno nakuril! Kaiser je bil zagrizen Nemec in pred kratkim še celo podžupan ptujski! — Vedno hujše reči o Kaiserju prihajajo na dan. Našli so tudi v njegovi hiši skrivni kemični laboratorij z veliko množino zdravju nad vse škodljivega glicerina; ta se je rabil pri pravi glicerina in žganja. Tako torej zgleda kotiček neslavne spodnještajerske šnopsarske metropole; kaj, ko bi solnce še nekaj bolj obsvetilo take ptujake katakombe? Sodnijska obravnava bo še le odkrila celo gromado Kaiserjevih žalostnih dejanj. — Dne 16. t. m. je na Bregu pri Ptuj požar uničil del Pirchove tovarne za usnje, skladišče čreala, ki je bilo last Lacknerjevih dedičev, in tudi drvarnico gospe Rulčeve. Ker je bil veter — jug — zelo neugoden, bi lahko bila nastala še večja nesreča, da niso na pomoč prihiteli krepki in urni ptujski pionirji, med njimi

mnogo Slovencev, ki so po napornem delu zadušili ogenj; tudi ptujaka požarna bramba je prišla na lice mesta. Škoda je precej velika. — Dne 19. nov. se je nad Ptujem in okolico ulila med silnim viharjem velika ploha, pri kateri je bilo slišati celo gromenje. Pač nenavadno v tem času!

m Zlato poroko obhajata dne 25. novembra t. l. Simon in Uršula Toplak, veleposestnika v Mosteh pri Sv. Lovrencu. Iskreno čestitamo!

Ljutomerski okraj.

l Sv. Jurij ob Ščavnici. Politični shod dne 11. novembra se je dobro obnesel. Vršlo se je vse v najboljšem redu, znamenje, da ljudstvo dobro umeva pomen takih prireditev, in znamenje, da se je pri štajerski stranki ublažilo ono ostro nasprotstvo, ki ni moglo videti nobenega katoliškonarodnega pokreta. Navzočih je bilo do 500 oseb. Zastopana je bila vsaka župnija ljutomerskega političnega okraja. Shodu je predsedoval g. Ivan Pelcl iz Polje. Okrajno glavarstvo je poslalo zastopnika g. Praunseisa.

Najprej se je volil odbor novega političnega društva. Na občno željo kmečkega prebivalstva — in novo društvo hoče biti kmečko! — se je po kratki debati sprejel prvotni načrt, da to društvo deluje tudi v ljutomerskem sedem okraju. Pravila s tem programom so bila potrjena že leta 1903. (Shod je bil o tem vprašanju kompetenten, ker se je prebivalce ljutomerskega sodnega okraja obvestilo o tem po nedeljskih oznanilih in po osebnih vabilih zastopnikov malone vsake vasi v okraju.)

V odbor so izvoljeni iz gornjeradgonskega okraja gg.: župnik Ivan Knace, kaplan Fr. Stubeč in slikar Jernej Košar za Sv. Jurij; Ivan Pelcl iz Polje za Sv. Peter; kmet in obč. predst. Ant. Trstenjak iz Ivanec za Negovo; kmet Jakob Zemljč iz Radinec za Kapelo; iz ljutomerskega okraja gg.: kmet Jožef Karba iz Krapja za Ljutomer; kmet in obč. predstojnik Jožef Čagran iz Slapnice za Sv. Jurij; kmet Matija Slavič iz Bučevce za Sv. Križ; kmet Vinko Mihalič iz Bučkovec za Malo-nedeljo. Namestniki so gg.: obč. predst. Jak. Breznik iz Rdiškega vrha za Sv. Jurij; kmet Jožef Slavič iz Crena za Ljutomer; kmet Alojz Otrc iz Bučevce za Sv. Križ in obč. predstojnik Divjak iz Radinec za Kapelo. Pregledovalca računov sta gg.: občinski predstojnik Križan iz Ščavnice ter trgovec Leander Prejac od Malenedelje.

Po končani volitvi povzame besedo g. poslanec dr. Korošec. Razpravlja o tem, kaj je nagnilo cesarja, da je spravil v tok volilno reformo, namreč Ogri, nastop dunajskega delavstva in krvavi dogodki na Ruskem. Razlaga pojem splošne in enake volilne pravice. Mi Slovenci se moramo vprašati, ali nam volilna reforma koristi. Da, ker smo dosedaj imeli 15 poslancev, odslej jih bo 26. Vendar se je Slovincem zgodila krivica, ker so štajerski Slovenci prikrajšani za 2 mandata, Korošci za enega. Pri Nemcih vidimo tako zelo razširjeno izdajalsko misel (pfiu! sramota!), torej se naj tak narod ne predpostavlja zvestemu narodu (škandal! sramota!) Baš zaradi tega se jugoslovanski klub še ni odločil, ali v tretjem branju glasuje za vso volilno reformo. Toda ker ne vidimo, da bi s strmovlavljenjem kaj koristili, bomo bržčas glasovali za njo. Šaj na tak način postanejo gospodarji Slovani, ki so bili doslej hlapeci; drug duh bo zavel po Avstriji, in slovenski poslanci, ki se morajo sedaj za vsako malenkost boriti, bodo svoje moči lahko posvečevali bolj važnim namenom. Potem ne bo tako, da bi ljutomerski glavar delal na to, da se Gornja Radgona imenuje trgom, samo da se vzame kmetom moč, ki so si jo priborili (sramota! pfiu!). To bo moralo miniti! (Mora!)

Kakor hitro mine narodnostni boj, tedaj pridemo do drugih vprašanj, posebno do tako važnega kmečkega vprašanja. Vsi drugi stanovi so doslej napredovali, le kmečki je nazadoval. Zato je treba, da tudi kmečke pravice in potrebe pridejo v poštev. Posebno je treba, da slovenski rodoljubi delujejo za povzdigo kmečkega stanu. (Živio!) Eno in drugo se je že ukrenilo v prilog kmečkemu stanu, na pr. uravnava vojaške takse, vinska klavzula itd. V vprašanju o otvoritvi arabske, rumunske in nemške meje kmečki poslanci ne bodo gledali na dunajske mesarje, ampak na kmečke milijone! (Živio!)

V državnem zboru čimdalje bolj prevladuje kmečka misel. Uvidevam, kaj je kmečki stan. Kmečki stan sam ima one sile, ki prerajajo celo državo. (Dobro! Živio!) Zato gledajo vse države, da si ga ohranijo kot edino zdravo podlago vsake države. (Živio!)

Poprimite se tudi vi sami svoje kmečke misli, ki je edino rešilna za vas: združite se! Bodite naradni, bodite verski, bodite pa tudi kmetje, brigajte se za svoje koristi. Kmetje morajo imeti svoj načrt, samo javkati ne pomaga nič. Zato čitajte kmečke časnike, glejte, da bodo državne meje dovolj varovane za vaše pridelke, skrbite, da boste svoje pridelke lahko izvažali, da ne boste tako obdačeni. Ako boste vedno svoj stan tiščali naprej v politiki, tedaj boste prišli do zelene veje. Ravno zato se je rodila misel o spodnještajerski kmečki zvezi s svojim programom. Ako bo celo spodnještajersko ljudstvo združeno v eno stranko, tedaj se bo vlada morala na vas ozirati! (Živio!) Zbirajte svoje somišljenike, da, ko bo misel zrela, vse slovensko kmečko ljudstvo z orožjem omike gre zoper sovražnike kmeta. S takim orožjem boste zmagali! (Burni živio-klici.)

Nato nastopi g. kaplan Gomilšek. Kmečki stan, pravi, je v žalostnem položaju. Drugi stanovi so organizovani; edino kmet se dosedaj še ni zadovoljno združil. Nič ne pomaga točiti solze, treba si je z delom pomagati! Veliko upanja smo stavili v kmetijske zadruge. Toda nič nimamo koristi od tiste postave, ker se je vlada premalo brigala za nje izvršitev. Za druge reči imajo tisoče, za kmeta pa nič, ker ga ne ljubijo. (Tako je!) Naprej gre slovanska misel, z njo pa gre naprej tudi kmečka misel. Toda za novo dobo bo treba priprave. V čem obstoji ista? Pred vsem: združimo se! In haš novo politično društvo bo taka združitev, ki bo vplivala na to, da se zedinite v gospodarskem oziru. Glejte, da boste znali ceniti veljavo občin! Naše morajo ostati, oziroma postati. Potem bo tudi okrajni zastop naš. Poglavitno je dobro gospodarstvo v občinah. Dober odbor lahko dobi dobrega sklence. Učite se, kmetje, ker vam to koristi. Tedi paragrafe je treba poznati. Če jih vladni komisar ne pozna, naj jih pa pozna vsak kmečki fant! Učite se gospodarskih stvari! Dajte sinove v gospodarske šole. Združite se za izobrazbo! Omenjujete krivično postopanje vlade v Šoštanju pozivlja k združitvi v obrambo političnih pravic. Ta združitev bo se po slovanski kmečki zvezi najbolj posrečila. Zato k tej zvezi! (Živio!) Združenim se nam ni treba bati nikogar! Slovenska kmečka zveza bo zmagovalno šla, a treba bo delati! „Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi — a delo in trud nam nebo blagoslovi!“

Začasni tajnik prečita nato resolucije. Nato je pa kmet Zemljč iz Radince utemeljeval dvoje resolucij. Glede „vtrženja“ Gornje Radgone pravi: Z zvijačo bočajo kmetstvarji doseči, da bi se vladali. Za 48 hiš, številki in 260 prebivalcev bočajo imeti okrajni zastop proti 11.600 kmečkih prebivalcev. To so lepi prijatelji kmetov! To ne gre, to bi bila vneboapijoča krivica! To je nesmisel, ker bi končno vsaka vas lahko kaj takega zahtevala. Ti narodni izdajalci niso nikdar imeli arca za kmeta! Pa ne bo šlo, ne sme iti, mi danes protestiramo proti temu — Govoril nadalje o novih šolskih počitnicah, zoper katere kmet protestira; kmet noče, da bi imel samo to pravico, da zida šole in da otroke v nje pošilja! — Sprejete resolucije se glase:

1. Politični shod pri Sv. Juriju ob Ščavnici dne 11. novembra 1906 izreka g. poslanec dr. Korošcu svoje zaupanje ter ga prosi, da neustrašeno zastopa posebej kmečke koristi.

2. Zahtevamo, da se odpravijo krivice, prizadete v novi volilni pravici koroškim in štajerskim Slovincem.

3. Zahtevamo, da se slovenske občine: Velka, Draženberg, Ščavnica (okraja emureškega), Plitviški vrh, Potrna, Žetinci, Dedinci, Zenskovec in Górica izločijo iz nemškega volilnega okraja ter se pridružio slov. volilnemu okraju Maribor-Ljutomer.

4. Obsojamo novo „narodno stranko“ ter zahtevamo nje glasilu „Narodni list“ kot nasprotno verski in narodni misli. Želimo, da se v obrambo spodnještaj. slovenskega kmečkega ljudstva čim prej ustanovi zveza spodnještajerskih slovenskih kmetov.

5. Zahtevamo, da vlada čim prej ustanovi na Sp. Štajerskem kmetijsko šolo s slovenskim učnim jezikom.

6. Nujno želimo, da se za Ljutomerski okraj ustanovi zimska kmetijska šola.

7. Želimo, da c. kr. kmetijska družba za Štajersko uvede podružnico za Ljutomerski okraj s sedežem pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Zahteva pa v tem oziru od c. kr. kmetijske družbe pravičnost napram Slovincem.

8. Odločno ugovarjamo temu, da se Gornja Radgona imenuje trgov, ker to nima drugega namena, nego da peščica ljudi obdrži okrajni zastop proti ogromni večini kmečkega prebivalstva.

9. Zahtevamo, da se volitve v obč. zastop raz-

pišajo o pravem času ter ugovarjamo vsakemu zavlačevanju volitev.

10. Pozdravljamo načrt, da hoče poštna uprava uvesti poštne avtomobile. Zahteva pa, da se nameščaj slovenskimi zmožni in nepristranski uradniki ter da imajo avtomobili in postaje pravilne slovenske napisane.

11. Poštno upravo prosimo, da uvede avtomobilno zvezo med Sv. Lenartom v Slov. goric. in Ljutomerom, med Radgono in Ptujem s križiščem pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

2. Poštno-telegrafsko upravo prosimo, da uvede telegrafsko zvezo med Sv. Lenartom in Ljutomerom ter med Radgono in Ptujem s križiščem pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

13. Politični shod odločno zahteva, da se takoj prihodnje leto uvedejo velike šolske počitnice za čas od 1. sept. do 1. nov. ter protestuje proti vsakemu kaznovanju zaradi zamud v času od 15. septembra do 31. oktobra t. l.

14. Protestujemo zoper „svobodno šolo“, ki je kvarljiva cerkev, državi in narodu.

15. Zahtevamo, da občinske uprave dovolitev plesnih licenc omejijo na kar najmanjše število, ter odločno ugovarjamo temu, da okrajno glavarstvo izdaje dovoljenje za ples, dasi ga občina prepove, ker je to reč občinske uprave in ker se s tem občinsko predstojništvo smeši.

16. Zahtevamo, da se na žel. postajah Radince in Ljutomer odpravijo samonemški napisi ter nadomestijo z dvojezičnimi, da so vsi razglasi dvojezični ter da se imena postaj izklicujejo tudi v slovenskem jeziku.

17. Zahtevamo, da se samonemški pečat poštne urada v Ljutomeru, Ivanjeli in Radincih nadomesti z dvojezičnim, kakor tudi samonemški napisi na poštah poslopih.

18. Protestujemo zoper nasilstvo, ki sta ga izvršili mesti Maribor in Celje zoper slovenske napise ter želimo, naj slovenske občine odgovorijo s tem, da uradujejo izključno le slovenski ter da odpravijo vse dvojezične javne napise in jih nadomestijo s samoslovenskimi.

Po skoro triurnem zborovanju je g. predsednik shod zaključil.

Dne 28. oktobra se je blagoslovila novostlikana in vseskozi prenovljena vaška kapela v Bilehnech. Ob tej priliki je g. kaplan Stubeč govoril o blagodejnem vplivu edinosti. — Pri izbornoveseli večerji zabavi v hiši obč. svetovalec Jožef Lončarja je mladenič Josip Slava za „Družbo sv. Cirila in Metoda“ nabral 870 K. — Teden pozneje, dne 4. novembra, vršila se je blagoslovitev nove kapele v Murščaku, ki jo je postavil tamošnji posestnik Jož. Zamič. To je prvi javni spomenik v župniji in v bližnji okolici, ki je postavljen v čast presv. Sreč. Jezusovemu. G. kaplan Stubeč je v svojem govoru poudarjal veliki socijalni vpliv „kraljestva Sreč. Jezusovega“ v današnjem svetu, ki zametuje križ-vero, ki noče trnjevega vereca, ker nima višjega upanja, in ki ne ogreva, ker nima ognja, t. j. ljubezni. — Pri večerji v hiši zgraditelja kapele je domača hčerka nabrala 6 K 62 v, kar se je kot kruh sv. Antona poslalo dijaški kuhinji v Mariboru. — Dne 18. t. m. smo imeli pri nas sijamski večer. Priredila sta nam ga dva domačina: g. inženjer Lupša, ki je predaval o svojem bivanju na Sijamskem, ter g. odvjetnik dr. Grossmann, kateri je predaval o ilustroval s skioptičnimi slikami; tudi nas je kratkočasil s kinematografom. Gramofon g. Lupše je izpolnjeval odmore. Večer je bil zanimiv in prav dobro obiskan. Gospoda prireditelja, hvala vama, pa ob priliki še enkrat!

1 Iz gornjeradgonskega okraja. G. Praunseis, vladni zastopnik na političnem shodu z dne 11. t. m.! Ali je res, da ste po končanem shodu rekli (nemški seveda): „Kruči... drugokrat se rajši naredim bolanega, nego da bi šel kdaj na takšni shod!“ So vam jih dobro po nšesih devali! „Mi vstajamo, a vas je strah!“

1 Ljutomer. „Slovenski Narod“ št. 262 iz dne 15. nov. t. l. je prinesel tole novice: „Na Ljutomerski dekliški šoli služujeta dve učiteljici, ki sta pravi pravcati ultramontanki. Epa med teh je bila letos kumica zastavi Ljutomerske dekliške Marijine družbe. Druga je bila kumica zastavi fantovske bratovščine. Vse dekline 4. in 5. razreda nosijo škapulirje, da se čim prej navadijo fanačističnosti, in da sploh ne bodo za nobeno drugo stvar, kot za lenarjenje po cerkvah.“ To grdo, vrhtega še na pol lažljivo notico, kakršne bi se le količkaj veljaven časnik sploh ne upal vzprejeti, da se ne osmeši vsaj pri svojih pristaših, ta „cvet“ v slovenskem časnikarstvu je skrpucalo neko duševno revče v Ljutomeru, gotovo iz „najblazjega namena, „koristiti“ ubogemu, toli stiskamemu slovenskemu narodu in mu pomagati

„po svojih stromnih močeh“ na višek novodobne izobrazbe. Žvelo delo za narod! Liberalizem, ta rogovilež v človeški družbi, leži smrtinoranjen, umira, da, poginja na strupu, ki mu ga je zavela kakor kvas vso Avstrijo prešinjavajoča katoliška organizacija. V svojih poslednjih trenutkih še daje brec na levo in desno, bodisi v parlamentu, bodisi v krogu knega društva, in izliva gausne sline iz svojega lažnjivega jezika na poštene značaje, da, celo na take, ki so, polni zavidanja vrednih zaslug, osiveli v narodnem delu. Da so tudi v Ljutomeru ponižni slugi tega poginjavajočega nebodigatreba, je javna tajnost, dasiravno se nam ob vsaki priložnosti siplje pesek v oči, da „ni nihče proti veri“. Da so pa med našimi inteligentnimi kavalirji taki vitezi, ki se povzoru sredijskejših viteзов „junaško“ pogajajo „za vero sveto in čast nežnega spola“, to čudom zvezo še le zdaj! Dopisnik napada dve učiteljici, pravzaprav tri — pa to duševno revče živi v tako zmedenih mislih in pojmi, da sam ne ve, kaj piše, in se zadovoljno smešlja temu narodnemu činu, da je napisal črke, čitljive za tisek. Učiteljice, ki delujejo na Ljutomerski dekliški šoli že dolgo vrsto let, so spoštovane in čislane v obsežni Ljutomerski župniji, da, daleko čez meje svojega delokroga. In to po pravici! Ponosno smejo zreti na dolgo vrsto dobrih slovenskih mater in pridnih mladenk, ki so jih vzgojile ter jim vcepile tisto vestnost in odločnost, ki jo same kažejo neustrašeno. In kako fino, kavalirsko ve zmerjati! Ultramontanki sta! Ta beseda ni vsem razumljiva, morebiti dopisun samemu ne?! V 11. stoletju sta se na nemških tleh borili dve politični stranki: Velfi in Gibelini. Velfi so držali z rimskim papežem, Gibelini so papeža sovražili in Velfe zmerjali, da so ultramontanci, to je, da preko planin škilijo v Italijo. Ultramontan je, kdor drži in čuti s papežem; in tako je to povsem častna psovka za vsakogar. Ljutomerska župnija šteje 6972 duš. Vsi ti so kričeni, so pravi rimski katoličani, vsi spoštujejo papeža in so torej vsi „ultramontani“. Sredi med njimi pa torej živi neko človeče, ki ni katoliške vere, najbrž kak luteran ali kalvin, sovražnik papeža, prohodrimovec in ta sme nekaznovan zmerjati katoličane! V Čitalnici v Ljutomeru, ali pravzaprav v gostilni gosp. Sršena pa se zvečer zbere narodnjaki, tu pada maršikatera „modra“ misel, ki se takoj uporabi za „narodni napredek“, tukaj se čita „Slovenski Narod“, krog modrih se posmehuje in dela razne opazke glede te notice, nikakor jim ne „inponira“, da se učiteljice tako izpostavljajo, da se celo očitno s svojimi bivšimi nčenkami kažejo pri slovesnostih Marijine družbe! Čujte, čujte! Saj v Ljutomeru res „ni nikdo proti veri“! Ali vam naj to verujemo? Ali vam naj povemo, s čim vi nam ne „inponirate“? — Nadalje! Odkod pa dopisun ve, da deklice nosijo škapulirje, in da nosijo vse?! Škapulir, voraemu človeku sveta obleka, se nosi pod obleko, torej popolnoma skrito. Kdo in kako je deklice preiskoval?! Menda ne z röntgenovimi žarki?! Slovenske matere in mladenke, ki svoje nekdanje učiteljice še zdaj tako čislajo in jih hvaležno v srcih nosijo, vprašam vas, kaj rečete k temu, da vaše dobrotnice sramoti in opluje neko dobro znano človeče v Ljutomeru? Krščanski stariši, ki pošiljate svoje otroke v šolo k tem dobrim učiteljicam, kaj rečete vi k temu? Cunjav časnik „Slovenski Narod“ smeši vašo vero, tisto vero, za katero so vaši očetje na lepem Murškem polju vsi pretilivali svojo kri, smeši in zmerja tiste osebe, pred katerimi se vi spoštljivo odkrivaste in bi jim najraje hvaležno poljubljali roke, ker vam lepo odgojujejo vašo ljubo deco. In ta cunjav časnik visi dan za dnem v gostilni gosp. Sršena, ki sam pošilja svoje pridne deklice v šolo k napadenim učiteljicam. Gospod Fr. Sršen, kaj pa vi rečete k temi? To drzno vprašanje vam stavi — ultramontanovec do poslednjega izdihljeja.

Slovenjegraški okraj.

s Šmartno pri Slovenjgradu. Veselica, katero je priredilo bralno društvo šmarsko, je nad vse pričakovanje sijajno izpadla. Dasi vreme radi pozne jeseni ni bilo več bogve kaj ugodno, vendar je prišlo ljudstva od vseh strani toliko, da jih veliko sploh ni dobilo več prostora in so morali oditi. „Narodni dom“ slovenjegraški ima obširne prostore, a ta večer je bilo vse pretesno. Pa so se tudi potrudili pevci in igralci, da so pokazali občinstvu sad svojega truda. Mešan in možki zbor pel je dovršeno, in komaj so pričakali ljudje, da se je dvignila zavesa in so zagledali zaane obraze iz zmiraj lepe žaloigre „Mlinar in njegova hči“. Splošna sodbja je bila, da so bili vsi igralci na svojem mestu in da je igra izborna izpadla, kar je pričalo tudi

dolgotrajno ploskanje. Na občno željo se je morala igra prihodnje nedelje ponoviti in se bo gotovo vsako leto ob Vseh svetnikih z uspehom igrala. B' alno društvo šmarsko ima lep moralen in materijalen uspeh in se bo na podlagi takih uspehov lahko razvijalo in cvetelo.

s Mislinje. Nek človek je napadel v „Štajercu“ dne 11. novembra 1906 št. 23. poštene gospode, gospe in gospodične ter v svoji domišljavosti premešča celo cerkvenega predstojnika. Na vse njegove neresnice in obrekovanja odgovorilo bo okrožno sodišče v Celju. Temu človeku bi svetovali, naj gre še v ljudsko šolo, da se bo pisati in računati in npravnega življenja pa tudi katekizma naučil. Fant, ki še vojaški naborni dolžnosti ni zadostil, hoče učiti skušene nčewe može. Raje naj misli, kako bo preživel svojo izvoljenko, s katero ima nezakonskega otroka. Kdor ima maslo na glavi, naj ne gre na solnce. Naj vtika svoj nos tam, kjer je polno smetja in nesnage, a poštene družine naj pusti v miru, da ne bo prišel s kazenskim sodnikom v dotiko. Kdo je zasejal prepir in kdo nadaljuje prepir v občini? Ako imaš ti, dopisnu, le toliko spomina, kakor bišmi petelin, potem bodeš lahko odgovoril na to vprašanje, tuda ti vse pozabiš, celo to, da si že vtetjič v „Štajerca“ dopis poslal in poštene ljudi blatil, drugače ne bi žandarmu rekel, da je morda Aberšek ali Robnik ali celo krčmar Jaklinove gostilne Ludovik Kožuh v „Štajerca“ dopise pošiljal. Tudi nekega drugega si kot dopisnika imenoval, a zdaj si se izdal, ker dobro poznamo tvojo slovenščino in slovniško znanost. Če se ne poboljšaš, bomo ti nekaj povedali o metanju vode in o gorečih treskah. Podgostaču iz Slovenjgradca k nam privandranemu Robniku pa bi svetovali: Namesto, da neke bukvice občanom kažeš in se hvališ, da boš celo leto gospoda župnika po časnikih blatil, pa tudi drage poštene ljudi napadal, raje skrbi, kako boš sebe, ženo in otroke preživel in pod katero streho boš spal.

Celjski okraj.

c Petrovče. Narodna stranka že „dela“. Naše občnske razmere so se vendar enkrat uredile. Dne 15. nov. je bil že v četrtič izvoljen županom gosp. Ant. Koren. Ker se je umešavala v to volitev nova narodna stranka in si tudi izvojevala prvo blamažo v Savinjski dolini, je vredno, da izve o tem širša javnost in posebej še naš kmet. Že dolga leta trudili so se celjski posilnemei pridobiti tal v naši občini in spraviti na županski stolec narodnega odpadnika. Ni se pa posrečilo in se ni; vedno se je ta namera razbila ob narodni zavednosti našega kmeta. A pričela je delovati narodna stranka in prišli so njeni „najčistejši“, kakor dr. Kukovec, dr. Serbec in še nekdo, kateremu se za zdaj prizanesemo, ter begali naše kmečke odbornike, bujskajoč jih zoper dosedanjega zaslužnega župana gosp. Korena. Uspeh seve ni izostal; le par glasov je manjkalo in petrovška občina bi bila imela nemškega župana. Čestitamo novi stranki na njenih razboritih političnih otrocih. In kaj je g. Koren zakrivil, da so ga hoteli vkljub priznanim zaslugam zavreči? Odveč se mu je zdelo, iskati sveta pri teh najnovejših kmečkih prijateljih, ali pa revež se ni vedel, da so oni edini poklicani voditelji kmeta. Vrhu tega kaže mož povsod in brez strahu svoje katoliško prepričanje in kar je najhujše, „Narodni list“ pravi o njem, da je baje celo prijatelj duhovnikov. Res je, da je imel nesrečo v svoji rodbini, a njegovi kmečki tovariši so hoteli in tudi dali zadoščenje možu poštenjaku za vse tozadavne neosnovane napade s tem, da so si ga zopet vkljub ali pa morda ravno zaradi bujskanja „čistih“ izbrali županom. Savinjski kmet že sam misli in ne potrebuje gospodskega vodstva, kar bo še bolj pokazal v krepki kmečki zvezi. Zraven se pa smeji celjskim gospodom, da v tako dolgih letih niso spoznali, kako so izgubili pri njem vso zaupanje. Morda so si jo pa s svojo najnovejšo blamažo nazaj dobili? Kaj mislite, kmetje?

c Šentjur ob juž. žel. Šentjurski kmetje so sklenili, da pošljejo „Narodni list“ nazaj. — Zakaj? Prvič zato, ker je pri stranki „Narod. lista“ Blaž Urleb — slaboznan župan —, ki je kriv prevar in škod, ki so zadele ves Šentjur, kakor tudi posamezne kmete. Kakor je nasfarbal nas kmete, tako bo tudi vas, ki boste v njegovi stranki. „Slov. Narodn.“ „Štajercu“ in „Narod. listu“, ki so pobratimi, ne gremo na lim. — Drugič pošljemo „Narod. list“ nazaj zato, ker se razpošilja posameznikom naravnost iz tistega društva v šentjurskem trgu, kateremu je ime „Ljudska knjižnica“. To društvo se je ustanovilo pod visokim „narod sebi“ pred par dnevi, pa je že pozabilo svojih vzvišenih namenov! Mi kmetje pa svetujemo odboru te knjižnice, — udov

tako nima — naj „Narod“ in „Narod. list“ le sebi žrtvuje, ker narod kmečki se jih sramuje.

c Dobrna pri Celju. Zadnjič nismo nikjer mogli najti poštarja Gola, zdaj pa skoro ni mogoče najti — pošte na Dobrni. G. l. je prestavil svoj urad nekam drugam, in samonemiki „cegle“ na bišnih vratih boja pove, kje se nahaja poštni urad. G. l. Kaj pa ko bi nabil slovenski napis, da bi tudi Slovenci vedeli, kje te naj iščejo, če hočejo kaj na cesarski pošti! Svojim redno nasejanim „nemškim“ prijateljem pa lahko ustmeno poveš, kje da si! Kaj je napolnil Gola, da se je preselil, in kdo mu je dal dovoljenje in kdo denar, še ni znano, pa se bo že zvedelo, če ne na Dobrni, pa malo višje. Govori se sicer, da so boja dosednji prostori — mokrotni. Naenkrat vendar niso postali mokrotni! Leta in leta je bil poštni urad v njih, bili so različni poštarji oz. poštarice, in tudi sam Herman Gol bil je dolgo časa že v njih, a nikomur ni bilo mokrotno, Gola pa je naenkrat postalo mokrotno. Če je torej mokrotno celo na solčno stran, mora najbrž celo poslopje „Wiesenhau“ biti mokrotno, torej bo moral gledati Gol, da pride v kako drugo poslopje. S tem mu še ni pomagano, če je zlezal nekam v prvo nadstropje. Dosedaj so bili že različni nedostatki na dobrnski pošti, od sedaj bodo lahko še večji, ker ljudje niti ne vedo, kje da uraduje Herman Gol. Po našem mnenju bi pač bilo zauj najbolj suho — izven Dobrne! Saj je vendar toliko suhih krajev po svetu! G. l. Kaj praviš k temu?

c Laški trg. Vedno bolj naraščajoče število nemških šol po Slovenskem vznemirja posebno nas Laščane, ki imamo dannadan pred očmi, koliko take šole slovenskemu narodu škodujejo, ki vidimo, kako raste število narodnih odpadnikov ali vsaj brezbriznežev, odkar obstoji taka šola tudi pri nas. V srce te zaboli, ko vidiš prihajati iz nemške šole polovico kmečkih otrok, ki te pozdravljajo z nerazumljivim nemškim pozdravom. Žalostno pa je pri tem najbolj, ker nam vest očitja, da je temu naša nedelavnost, premalo navdušenje in naša komoditeta zlasti pa naša nesloga kriva. — Koliko lepih idej se je že sprožilo pri nas, koliko dobro obetajočih društev osnovalo. Imeli smo čitalnico, še preden so jo ustanovili Celjani. Krepko se je razvijalo narodno življenje že pred skoro pol stoletja v našem trgu, predstavljale so se igre, prirejele „besede“, vse je bilo na najlepšem potu do slovenske samostojnosti. Žal, da ta delavnost ni bila trajna. Ošli so tedanji baditelji naroda, deloma pomrli in niso našli vrednih naslednikov. Čitalnica pa je zaspala. — Pred 12 leti ustanovilo se je bralno društvo z namenom, buditi naše širše ljudstvo, je izobraževati in podučevati, a stavijo se mu na vseh straneh zapreke in prišlo je že tako daleč, da nima prostora, kjer bi se mogle vršiti razne vaje, delti časniki in bi se mogli shajati Slovenci. Kaj čuda, da ne pride do prave veljave in vsepa. Manjka pa tudi moči, katere bi se hotele pobrigati za to velevarno društvo, ki je še edino, katero tukajšnje Slovence nekoliko druži. Prepričamo se rajši med seboj, kot da bi šli skupno proti nemčurjem. Naša inteligenca se rajši zabava v nemških gostilnah z nemškimi narodniki in verskimi nasprotniki, kot pa da bi sedela v slovenski gostilni pri ednem omizju s svojimi rojaki, ki so nekoliko drugačnega mišljenja kot ona. Nemčurji pa med tem se smeje delajo in nam grabijo otroke pred očmi ter jih bašejo v nemško šolo. Pribiti hočemo za danes, da ako bi ne bilo kmečkih otrok in otrok pivovarskih uslužbencev, bila bi nemška šola onemogočena. Pred nekaj leti bilo je še drugače, kmetje so bili bolj zavedni in ponosni Slovenci, pivovarna je bila bolj energična. Kako možato se je večila slovenska zastava iz rok grabežljivih nemčurjev! — Ljudje božji! zdramite se vendar! Kaj se pripravate med seboj in lenuharite? Poglejte vrste naših nasprotnikov, kako se množijo z našimi ljudmi, katere smo mi zanemarjali in pustili v nevednosti. Na resno delo! Vsak bodi na svojem mestu trden kot skala. — Vsi pa k bralnemu društvu, kjer dobi vsak dosti podučnega berila, da si razširi svoje znanje in spozna najzanimljivejšo stvar na svetu, to so naši narodni in verski odpadniki — nemčurji.

c Vozni red na železnici Spod. Dravograd—Celje. S 1. decembrom t. l. se vpelje na tej železnici nov vozni red. Med Celjem in Velenjem bo vozil nov osebni vlak, ki bo odbajal iz Celja ob 4. uri 8 minut popoldne in pride v Velenje ob 5. uri 39 minut. Vlak, ki pride ob 6. uri 58 minut v Velenje, bo vozil do Celja in sicer iz Velenja ob 7. uri 4 min., v Celje dojde ob 8. uri 30 minut zvečer. Dosedanji osebni vlaki bodo hitrejšo vozili, da bodo imeli zvezo z vlaki južne železnice.

c St. Rupert nad Laškim. Redko slavnost smo obhajali pri nas v ponedeljek 12. t. m. Poročili

sta se dve sestri iz „Marijine družbe“: Marija in Marjeta Ulaga iz Svetine. Ob tej priliki je gosp. župnik Možišek v cerkvi in na svatovskiini z lepim govorom počastil vse navzoče in posebno omenjal, da še ni doživel take gostije, da bi se dve sestri na en dan poročili. Mladima paroma veselo bodočnost!

c Volitev župana v Šoštanj. Zopet so se zbrali v občinski pisarni dvanašteri nemški odbor-niki, da bi volili in izvolili župana. Pa zopet so se zbrali brez uspeha! Tokrat jim je predsedoval naš pravi vladni komisar, neizogibni Zoffal, katerega je nekaj časa nepristranski in pravični koncipist dr. Hoffmann samo nadomestoval. Gospod Zoffal ponižal se je tako nizko, da je pri dostavljanju vabil k županovi volitvi sam opravljal posel občnskega sluga. Morda je to storil misleč, da bo bolj držalo. Pa vendar ni držalo in mltili so „nemški“ odbor-niki s Zoffalom vred zopet prazno slamo! O ti pre-sneti § 35. občnskega volilnega reda, zakaj jim delaš toliko situosti, skrbi in „krivice“, kajti če bi tebe ne bilo, bi Šoštanj že imel — nemškega župana!

c Hmeljarji pozor! Iz Sav. doline se nam piše: Pred desetimi in več leti pritoževali so se hmeljski kupčevalci prav pogosto, da se jim je odposlani hmelj „vžgal“, to se pravi, hmelj se jim je valed nedostatnega sušenja pokvaril; dandanes pa se vže tudi pogosto čuje, da so si hmeljari valed preobitega sušenja hmelj skoro uničili. Takšna hmelj se namreč zdrobi v same pleve in ima obilokrat zažgani lupulin. Če tudi prvo gorje ni manjšo od drugega in drugo ni večje od prvega, se vendar lahko tedi, da je spodnještajersko hmeljarstvo prav čisto napredovalo, odkar so se vpeljale nove sušilnice, brez katerih si sedaj sploh hmeljarstva misliti ne moremo. Le-te so za hmeljarja pa le takrat velika dobróta, kadar ve ž njimi pametno in previdno ravnati. Nove sušilnice so različne; vendar sta se dosedaj najbolj obnesli Linhartova in Lorberjeva. Zastne razlike med obema sušilnicama prav za prav ni in se obe hmeljarjem prav gorko priporočata. To, kar je pri obeh sušilnicah najvažnejše, namreč sprav-ljanje hmelja iz zgornjih let na spodnje, to ni iznajdba ne Linhartova, ne Lorberjeva, ampak nekega E. Sykora iz Zg. Ročarja na Češkem. Prve sušilnice sploh pa je začel staviti neki Josip Vejaček v Rakovniku na Češkem. V tem mestu se izdelujejo tudi Linhartove sušilnice, katere so valed obile to-vornine precej podražijo. Lorberjeve sušilnice, katere se izdelujejo v Žalcu, se odlikujejo še posebno z novo kurilno pripravo, po kateri se blizu tretjina kuriva prihrani — kar se pri visoki ceni premoga gotovo mora upoštevati. Samo ob sebi je pač razum-ljivo, da je treba sušilnice, bodi si Linhartove, Lorberjeve, Löbchnerjeve ali druge, v teku let tudi popravljati in vsa ta dela v Savinjski dolini in sploh na Spodnjem Štajerskem zamore točno in dobro opraviti le Lorberjeva tovarna v Žalcu. Hmeljarji, sežite torej pridno po novih sušilnicah! — Izkusien hmeljar.

c Umrla je dne 5. novembra t. l. pridna gospo-dinja Ana Zdolšek, vleporestnica na Bobovem pri Ponikvi, v starosti 72 let. Rujka je bila izobra-žena gospodinja, kakor jih je žalibog danianes malo, ob enem pa tudi mati revežev, kateri jo bodo zelo pogrešali. Svetila ji večna luč!

Brežiški okraj.

b Buče. Kmetijska podružnica za kozjanski okraj zboruje v nedeljo, dne 25. novembra ob 3. uri popoldne na Bačah v gostilniških prostorih gosp. Vaha. Govoril bode gosp. dr. Jankovič o pomenu in koristi kmetijskih podružnic, potovalni učitelj gosp. Ivan Bele o gospodarskih vprašanjih. Vsi kmetje in prijatelji kmečkega stanu so vljudo vabijo k udeležbi.

b Kozje. Dne 4. listopada je bil shod v Le-sičnem prav dobro obiskan. Udeležencev je bilo mnogoštevilno od vseh strani kozjanskega okraja. Pončni govor je imel potovalni učitelj gosp. Bele o trtnarstvu in sadjarstvu. Razjasnil je marsikateri nedostatek naših vinorejcev. Govorilo še je več go-vornikov. Sprejele so se tudi tukaj resolucije kakor na drugih shodih v našem okraju. Predsednik je nato zaključil zborovanje s trikratkimi „živijo“ klici na presvitlega c.sarja in sv. očeta. — Dne 18. listopada so plapolale raz streh kozjanskih Slovencev razne zastave, kakor cesarske, deželne, največ pa slovenskih in ena na oknu župnišča pa papetova. Ob tej priliki moram opozoriti na eno napako. Bila barva mora biti na drogu od znanj, ne pa od znotraj pri strehi. No, me bolate radovedno vprašali, kaj pa je bilo ta dan v Kozjem? O, prav rad vam povem. Naši učitelji iz celega kozjanskega

